

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με λογιστικούς κανόνες και σχέδια δράσης για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου λόγω δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοκομία»

COM(2012) 93 final — 2012/0042 (COD)

καθώς και

«Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Καταλογισμός των χρήσεων γης, των αλλαγών χρήσεων γης και της δασοκομίας (LULUCF) στο πλαίσιο των σχετικών με την κλιματική αλλαγή δεσμεύσεων της Ένωσης»

COM(2012) 94 final

(2012/C 351/19)

Εισηγητής: ο κ. Ludvík JÍROVEC

Στις 12, 15 και 26 Μαρτίου 2012, και σύμφωνα με τα άρθρα 192 παράγραφος 1 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με λογιστικούς κανόνες και σχέδια δράσης για τις εκπομπές και τις απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου λόγω δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοκομία

COM(2012) 93 τελικό — 2012/0042 (COD),

καθώς και την

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών -Καταλογισμός των χρήσεων γης, των αλλαγών χρήσεων γης και της δασοκομίας (LULUCF) στο πλαίσιο των σχετικών με την κλιματική αλλαγή δεσμεύσεων της Ένωσης

COM (2012) 94 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 29 Αυγούστου 2012.

Κατά την 483η σύνοδο ολομέλειας, της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2012 (συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 185 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την οποία θεωρεί μια φιλόδοξη προσπάθεια να καλυφθεί η ανάγκη ενός ισχυρού λογιστικού συστήματος που θα ενσωματώνει στην ενωσιακή νομοθεσία τις συστάσεις των διεθνών συμφωνιών. Κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση της νομοθεσίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να μεριμνά για την ταυτόχρονη, έγκαιρη και ενδεδειγμένη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την κοινωνία πολιτών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει επίσης να προβαίνει στις κατάλληλες διαβουλεύσεις –και με τους ειδικούς– ως προς την επικαιροποίηση των ορισμών, δεδομένων των αλλαγών που υιοθέτησαν τα όργανα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και του Πρωτοκόλλου του Κιότο, καθώς και των ορισμών που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο άλλων πολυμερών συμφωνιών. Προέχει να ληφθεί μέριμνα για τη συμβατότητα της πρότασης με τις αποφάσεις που ελήφθησαν υπό τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή.

1.2 Δεδομένου ότι το 2015 έχουν προγραμματιστεί οι διαπραγματεύσεις για την επίτευξη μιας συμφωνίας παγκόσμιας εμβέλειας για την κλιματική αλλαγή με την προοπτική αυτή να τεθεί σε ισχύ το 2020, σύμφωνα με τις ισχύουσες προβλέψεις, η ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθεί επί του παρόντος στην ανάπτυξη δίκαιων και κλιματικά

αποτελεσματικών προτύπων, τα οποία θα συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και θα ενισχύσουν αυτές τις διαπραγματεύσεις. Από αυτήν την άποψη, το ΧΓΑΧΓΔ διαδραματίζει κίριο ρόλο, και συνεπώς είναι σημαντικό να θεσπιστούν κοινές διατάξεις τόσο όσον αφορά τις εκπομπές όσο και τις δεξαμενές εκπομπών.

1.3 Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι απαιτείται μια σφαιρική αξιολόγηση με σκοπό τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στη γεωργία, τη συνεκτίμηση όλων των ροών αερίων του θερμοκηπίου (εκπομπές και απορροφήσεις) στις καλλιέργειες και στους βοσκότοπους, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων. Αντιθέτως, είναι ήδη υποχρεωτική η υποβολή εκθέσεων και ο υπολογισμός στους λογαριασμούς των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προερχόμενων από γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες βάσει του πρωτοκόλλου του Κιότο· εξάλλου, αυτές οι απαιτήσεις καλύπτονται και από τα όρια εκπομπών της "Απόφασης για τον επιμερισμό των προσπαθειών" ⁽¹⁾.

1.4 Η ΕΟΚΕ έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτό το περίπλοκο θέμα πρέπει να διερευνηθεί διεξοδικά, με γνώμονα το ευρύτερο πλαίσιο της ενωσιακής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή και

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 406/2009/ΕΚ

τις ενεργειακές ανάγκες της ΕΕ. Προτείνει δε την περαιτέρω προβολή των προσπαθειών που καταβάλλονται για τον μετριασμό του φαινομένου στη γεωργία, στη δασοκομία και στους συναφείς τομείς, παρέχοντας τη βάση για τον καθορισμό των κατάλληλων κινήτρων πολιτικής (π.χ. στην ΚΓΠ) και την εξασφάλιση ίσων όρων για όλα τα κράτη μέλη.

1.5 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να δώσει έμφαση σε όλες τις πιθανές πολιτικές, όχι μόνο στις πολιτικές με θέμα το περιβάλλον και τη φύση, και να επιδιώξει τη σύζευξη αυτών των πολιτικών με σκοπό την επίτευξη συνεργιών.

1.6 Απουσιάζει η σφαιρική θεώρηση του τομέα της δασοκομίας και παραγνωρίζεται ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του (δηλαδή ως παραγωγού βιομάζας για ανανεώσιμη ενέργεια). Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της ΕΕ για τον συνυπολογισμό των προϊόντων υλοτομίας στους λογαριασμούς που τηρούν. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανθρακώδη αποθέματα αυτών των προϊόντων, ενισχύεται η σημασία της ξυλείας και των προϊόντων της στη στάθμιση και στην αξιολόγηση του αντικτύπου στο κλίμα.

1.7 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης, επειδή σε αυτά εκφράζεται με τον καλύτερο τρόπο το ζητούμενο στο σημείο 1.4 στοιχείο της «ορατότητας» των πιθανών δράσεων. Ωστόσο, πρέπει να ληφθούν υπόψη τρεις βασικές αρχές:

1) Τα σχέδια δράσης πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύονται από άλλα μέτρα πολιτικής ή να συνδυάζονται με υφιστάμενα, ώστε να εξασφαλιστούν οι συνθήκες που επιτρέπουν στους γαιοκτήμονες και τους κατόχους εκμεταλλεύσεων να εφαρμόσουν με οικονομικά αποδοτικό τρόπο και όχι μόνο με δική τους επιβάρυνση τα μέτρα ΧΓΑΧΓΔ. Διότι, όπως και τα μέτρα για την προστασία της φύσης που στις περισσότερες περιπτώσεις κοστίζουν χωρίς να παράγουν χρήματα, και τα μέτρα για την προστασία του κλίματος (όπως η διατήρηση υγροτόπων με μεγάλη περιεκτικότητα σε οργανικά στοιχεία) συχνά δεν παρουσιάζουν κανένα οικονομικό ενδιαφέρον. Το πλαίσιο που οφείλει να διαμορφώσει η ΕΕ πρέπει να παρέχει κίνητρα προς τους παραγωγούς της ΕΕ να επιτύχουν τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί, στον ίδιο βαθμό όπως και το σύστημα εμπορίας εκπομπών, το οποίο η ΕΕ συνειδητά δεν ενσωματώνει στο ΧΓΑΧΓΔ.

2) Τόσο τα σχέδια δράσης όσο και οι διαδικασίες ελέγχου και υποβολής εκθέσεων πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμόζονται από τους ιδιοκτήτες, τους κατόχους εκμεταλλεύσεων αλλά και τους ρυθμιστικούς φορείς με ελάχιστο διοικητικό φόρτο.

3) Όλοι οι στόχοι και τα μέτρα που ορίζονται από την ΕΕ πρέπει να συνάδουν αναμφίβολα με την αρχή της επικουρικότητας.

1.8 Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι σημαντικό αφ' ενός μεν να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες των ΧΓΑΧΓΔ στον μετριασμό των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, αφ' ετέρου δε να προβληθούν περαιτέρω οι σχετικές προσπάθειες των αγροτών. Οι ΧΓΑΧΓΔ δεν πρέπει να αξιολογούνται μεμονωμένα, αλλά αντιθέτως πρέπει, υπό ένα ευρύτερο πρίσμα, να επιδιώκονται συνέργιες με ήδη υπάρχουσες πολιτικές ενωσιακής και εθνικής εμβέλειας. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη αποφυγής περιττών διοικητικών διατυπώσεων ή επικάλυψης διαδικασιών, καθώς και κατάλληλης στάθμισης των συνθηκών και των

αρμοδιοτήτων κάθε διοικητικού επιπέδου των κρατών μελών. Αφετηρία της ενωσιακής πολιτικής για το κλίμα θα πρέπει να είναι τόσο η ενεργός διαχείριση και αξιοποίηση των δασών της επικράτειας της ΕΕ, όσο και η αυξημένη χρήση ανανεώσιμης και διατηρήσιμης ξυλείας ως πρώτης ύλης με σκοπό τον οικονομικά αποδοτικό μετριασμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής.

1.9 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το εγχείρημα της ΕΕ να μην περιορίσει τη δράση της στις συμφωνίες της Κοπεγχάγης, του Κανκούν και του Ντέρμπαν, επιδιώκοντας, υπό προϋποθέσεις, μια μείωση των εκπομπών της τάξης του 30 %. Ωστόσο, παράλληλα ζητά να επιδειχθεί περισσότερη ευαισθησία έναντι της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί σήμερα στην ΕΕ. Η ΕΕ πρέπει να ασκήσει περισσότερες πιέσεις στα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές προκειμένου αυτά να προβούν σε ανάλογες ενέργειες με σκοπό την αποφυγή διαρροής διοξειδίου του άνθρακα σε περιοχές οικολογικά ακόμα πιο ευαίσθητες από αυτές της επικράτειας της ΕΕ.

1.10 Τέλος, αναφορικά με την τρέχουσα προετοιμασία για τη θέσπιση ενός άρθρου πλαισίου ΚΓΠ για την επόμενη δημοσιονομική περίοδο, η πρόταση αυτή πρέπει να συνδεθεί προσεκτικά με τις αγροτικές και λοιπές ενωσιακές πολιτικές. Το ζήτημα του εδαφικού άνθρακα εντάχθηκε σταδιακά καλύτερα στις αξιολογήσεις των υλοποιούμενων πολιτικών, με αποτέλεσμα, η προστασία του κλίματος και η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος να λαμβάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό υπόψη και στη γεωργία και τη δασοκομία. Η ΕΟΚΕ κρίνει ιδιαίτερα θετική την απουσία στην πρόταση οποιωνδήποτε δεσμεύσεων για μείωση των ανθρακώδων εκπομπών στη γεωργία και στη δασοκομία οι οποίες θα επιβάρυναν αποκλειστικά τους αγρότες και τους δασοκόμους. Η βελτιωμένη καταγραφή της κατάστασης που επικρατεί σε κάθε κράτος μέλος προϋποθέτει απλώς μέτριες επενδύσεις.

2. Πλαίσιο πολιτικών

2.1 Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιέχει νέα στοιχεία σχετικά με το πρωτόκολλο του Κιότο και την εξέλιξη των συμφωνιών του Ντέρμπαν (2).

2.1.1 Επί του παρόντος, οι εκπομπές και απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου που οφείλονται στον τομέα LULUCF δεν προσμετρώνται στους ενωσιακούς στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20 % μέχρι το 2020, πλην όμως προσμετρώνται εν μέρει στον ενωσιακό ποσοτικό στόχο περιορισμού και μείωσης των εκπομπών σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου του Κιότο. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να καθιερωθούν κοινές μέθοδοι υπολογισμού που να επιτρέπουν τον ακριβή υπολογισμό τόσο του όγκου όσο και της μείωσης των εκπομπών και να ενσωματωθούν οι μέθοδοι αυτές στις εκθέσεις που υποχρεούται να καταρτίζει η ΕΕ.

2.1.2 Κάθε νομοθετική πρόταση σχετική με την υποχρεωτική υποβολή εκθέσεων για χορτολιβαδικές και καλλιεργήσιμες εκτάσεις πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τις αποφάσεις που ελήφθησαν κατά τη Διάσκεψη του Ντέρμπαν με θέμα τη Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος.

(2) Διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών του πρωτοκόλλου του Κιότο (COP17), Δεκέμβριος 2012, Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές.

2.1.3 Ως προς τη *Δασική Διαχείριση*, πριν από τη Διάσκεψη COP17 τα κράτη μέλη δεν ήταν υποχρεωμένα να προβαίνουν σε λογιστική απεικόνιση, καθότι θεωρείται δεδομένη η άμεση οξείδωση όλης της παραγόμενης βιομάζας. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον συνυπολογισμό των προϊόντων υλοτομίας στους λογαριασμούς που τηρούν τα κράτη μέλη, το οποίο σημαίνει ότι θα χρησιμοποιείται το απόθεμα άνθρακα της δεξαμενής προϊόντων υλοτομίας. Έτσι, ενισχύεται η σημασία της ξυλείας και των προϊόντων της στην προσπάθεια μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

2.1.4 Προς τούτο –όπως άλλωστε επισημαίνεται και στην πρόταση–, η αποθήκευση άνθρακα σε υφιστάμενα δάση μέσω μεγαλύτερων περιτροπών χρόνων, η αποφυγή της αποψιλωτικής υλοτομίας (όπως εξηγείται στην αιτιολογική έκθεση) ή η μετατροπή σε αδιάτακτα δάση είναι μέτρα που δεν μπορούν να λαμβάνονται ευρέως, καθότι εξαρτώνται από το είδος και την ηλικία των δέντρων του δάσους που τελεί υπό αειφόρο διαχείριση. Πάντως πρέπει να τονιστεί ότι αυτή η παράμετρος δεν έχει προς το παρόν συμπεριληφθεί στη νομοθετική πρόταση.

2.1.5 Ο φελλός αποτελεί ένα πολύ σημαντικό προϊόν υλοτομίας δεδομένου ότι διαθέτει ούκ ολίγα πλεονεκτήματα όπως τα εξής: α) είναι φυσικό προϊόν που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές κατόπιν φιλικής προς το περιβάλλον επεξεργασίας, η οποία δεν απαιτεί την υλοτομία, β) η βιομηχανία παραγωγής φελλού έχει αποδεδειγμένα μεγάλη σημασία για την ισορροπία του ευαίσθητου και απειλούμενου οικοσυστήματος της Μεσογείου και γ) ο κλάδος της παραγωγής φελλού έχει μεγάλη σημασία για την απασχόληση και την εξασφάλιση εισοδήματος.

2.2 Βάσει της υπό εξέταση πρότασης, τα κράτη μέλη θα καταρτίζουν και θα τηρούν λογαριασμούς στους οποίους απεικονίζονται επακριβώς οι εκπομπές και απορροφήσεις που οφείλονται στη «διαχείριση καλλιεργήσιμων εκτάσεων».

2.2.1 Στον κατάλογο των «δεξαμενών άνθρακα» περιλαμβάνεται η υπέργεια βιομάζα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) σχετικά με τις ΧΓΑΧΓΔ. Το πρόβλημα τήρησης λογαριασμών για την υπέργεια βιομάζα ή τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις έγκειται στη διάκριση μεταξύ πωδών (λογιστική απεικόνιση μόνο του εδαφικού άνθρακα) και ξυλωδών φυτών (λογιστική απεικόνιση μόνο της βιομάζας). Μολονότι αναγνωρίζεται η υψηλή αξία των μόνιμων καλλιεργειών (λ.χ. ελαιόδεντρα, οπωροφόρα ή αμπέλια), με αυτή τη λογιστική μέθοδο παραγνωρίζονται οι απορροφήσεις διοξειδίου του άνθρακα στις ετήσιες καλλιέργειες, αφού ως αναφορά χρησιμοποιούνται οι αλλαγές στα ανθρακούχα αποθέματα από το 1990 και μετά. Έτσι δεν λαμβάνεται υπόψη η σημασία αγροτικών προϊόντων όπως η κράμβη (ανθρώπινη διατροφή, ζωοτροφή και καύσιμα), η χορτονομή (ζωοτροφή και καύσιμα) ή των οπωροκηπευτικών (ανθρώπινη διατροφή), αφού θα μπορούσαν να κινδυνεύσουν από τυχόν αλλαγή στα ανθρακούχα αποθέματα. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή και το πρωτόκολλο του Κιότο θεωρούν ότι οι ετήσιες καλλιέργειες είναι ουδέτερες από πλευράς άνθρακα.

2.2.2 Σε γεωργικούς τομείς, - όπως π.χ. στον τομέα της αξιοποίησης προϊόντων υλοτομημένου ξύλου - στους οποίους η δυναμική αύξηση των απορροφήσεων δεν είναι αξιόλογη, η λογιστική απεικόνιση των γεωργικών εκτάσεων ενίοτε αποδεικνύεται προβληματική

και ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες. Πρέπει συνεπώς να ορίζεται σαφώς η συμπεριληψη τόσο των εκπομπών όσο και της αποθήκευσης ανθρακούχων αερίων.

2.2.3 Σε ορισμένες περιοχές με εγγενή μειονεκτήματα λόγω κλίματος, εκεί δηλαδή όπου η μη αρδευόμενη γεωργία προσπορίζει τα προς το ζην στους αγρότες και συντηρεί τον αγροτικό πληθυσμό ή εκεί όπου ορισμένες μόνιμες καλλιέργειες απειλούνται λόγω της χαμηλής κερδοφορίας (π.χ. τα ελαιόδεντρα στη νότια Ευρώπη), ο κίνδυνος της δυναμικά μηδενικής αύξησης μπορεί να οδηγήσει στην εγκατάλειψη της γης ή στην έλλειψη ενδιαφέροντος για τη συνεχή καρποφορία της γης. Στο παράρτημα IV της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρατίθενται μέτρα που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στα σχέδια δράσης που η ίδια προτείνει. Θα πρέπει να προληφθεί η επικάλυψη άλλων μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί υπό τον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ ως «γεωργο-περιβαλλοντικά μέτρα» και, γι' αυτόν τον λόγο, θα πρέπει να ποσοτικοποιηθούν.

2.2.4 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης, γιατί σε αυτά εκφράζεται με τον καλύτερο τρόπο το ζητούμενο στο σημείο 1.4 στοιχείο της «ορατότητας» των πιδανών δράσεων. Ωστόσο, πρέπει να ληφθούν υπόψη τρεις βασικές αρχές:

- 1) Τα σχέδια δράσης πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύονται από άλλα μέτρα πολιτικής ή να συνδυάζονται με υφιστάμενα, ώστε να εξασφαλιστούν οι συνθήκες που επιτρέπουν στους γαιοκτήμονες και τους κατόχους εκμεταλλεύσεων να εφαρμόσουν με οικονομικά αποδοτικό τρόπο και όχι μόνο με δική τους επιβάρυνση τα μέτρα ΧΓΑΧΓΔ. Διότι, όπως και τα μέτρα για την προστασία της φύσης που στις περισσότερες περιπτώσεις κοστίζουν χωρίς να παράγουν χρήματα, και τα μέτρα για την προστασία του κλίματος (όπως η διατήρηση υγροτόπων με μεγάλη περιεκτικότητα σε οργανικά στοιχεία) συχνά δεν παρουσιάζουν κανένα οικονομικό ενδιαφέρον. Το πλαίσιο που οφείλει να διαμορφώσει η ΕΕ πρέπει να παρέχει κίνητρα προς τους παραγωγούς της ΕΕ να επιτύχουν τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί, στον ίδιο βαθμό όπως και το σύστημα εμπορίας εκπομπών, το οποίο η ΕΕ συνειδητά δεν ενσωματώνει στο ΧΓΑΧΓΔ.
- 2) Τόσο τα σχέδια δράσης όσο και οι διαδικασίες ελέγχου και υποβολής εκθέσεων πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμόζονται από τους ιδιοκτήτες αλλά και τους ρυθμιστικούς φορείς με ελάχιστο διοικητικό φόρτο.
- 3) Όλοι οι στόχοι και τα μέτρα που ορίζονται από την ΕΕ πρέπει να συνάδουν αναμφίβολα με την αρχή της επικουρικότητας.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποσκοπεί στη θέσπιση ενός πιο συμπαγούς λογιστικού συστήματος μέσω του οποίου ενσωματώνονται στην ενωσιακή νομοθεσία οι συστάσεις διεθνών συμφωνιών. Στην πρόταση αποτυπώνονται βασικά στοιχεία των αναθεωρημένων λογιστικών κανόνων ΧΓΑΧΓΔ, τα οποία συμφωνήθηκαν στο Ντέρμπαν τον Δεκέμβριο του 2011 και θα τεθούν σε εφαρμογή από την έναρξη της δεύτερης περιόδου δέσμευσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Κιότο. Εντούτοις, ορισμένες από τις διατάξεις διαφέρουν από τις αποφάσεις του Ντέρμπαν –π.χ. η προτεινόμενη υποχρεωτική λογιστική απεικόνιση της διαχείρισης καλλιεργήσιμων εκτάσεων και βοσκοτόπων ή οι λογιστικοί κανόνες για τις φυσικές διαταραχές.

3.2 Μια πρόταση για νέα υποχρεωτική λογιστική απεικόνιση για όλες τις εκπομπές και απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου από δραστηριότητες διαχείρισης καλλιεργήσιμων εκτάσεων και βοσκοτόπων συνεπάγεται περισσότερες διοικητικές διατυπώσεις σε επίπεδο κράτους μέλους, καθώς και επίπονες προσπάθειες από πλευράς Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εποπτεία των κρατών μελών. Οι λογιστικοί κανόνες και τα επίπεδα αναφοράς της πρότασης είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή της απόφασης. Η ΕΟΚΕ φοβάται ότι ενδέχεται να υπάρξει επικάλυψη των απαιτήσεων προς τα κράτη μέλη δυνάμει αφ' ενός της Σύμβασης-πλαisiού των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος και αφ' ετέρου της ενωσιακής νομοθεσίας.

3.3 Τα δάση της ΕΕ παρέχουν ζωτικότητας κοινωνικοοικονομικά οφέλη, βασικότερες υπηρεσίες για το οικοσύστημα, καθώς και τη δυνατότητα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής απορροφώντας το 10 % των ετήσιων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στην ΕΕ. Τα δάση μας προσπορίζουν πολλαπλά προϊόντα οικολογικού και αειφόρου χαρακτήρα, η δε ξυλεία αντιστοιχεί στο ήμισυ της ανανεώσιμης ενέργειας της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ τονίζει τον πολυδιάστατο κοινωνικό ρόλο των δασών και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσεγγίσει σφαιρικά το ζήτημα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το κλίμα όσο και την αειφόρο διαχείριση των δασών στην ΕΕ. Τα δάση δεν είναι επ' ουδενί απλώς δεξαμενές άνθρακα και τούτο πρέπει να αναγνωρίζεται στις πολιτικές για το κλίμα.

4. Σχόλια

4.1 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τις δυνατότητες της γεωργίας και της δασοκομίας να συμβάλλουν στον μετριασμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, οι δυνατότητες αυτές περιορίζονται από τις φυσικές συνθήκες και διαταραχές, τον κίνδυνο κορεσμού, την περιπλοκότητα των ροών, την ανεπαρκή παρακολούθηση των εκπομπών και τις αξιοσημείωτες αβεβαιότητες που χαρακτηρίζουν τις λογιστικές μεθόδους.

4.2 Η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης αντικτύπου του Κοινού Κέντρου Ερευνών και σέβεται την άποψή του για το εφικτό του χαρακτήρα της. Εντούτοις, θεωρούμε ότι η τεχνολογία και οι εποπτικές μέθοδοι πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω προκειμένου να ενισχυθεί η αξιοπιστία των απογραφών των εκπομπών αερίου θερμοκηπίου που προέρχονται από δασοκομικές δραστηριότητες και τις γεωργικές εκτάσεις. Τόσο η ακρίβεια όσο και η συνέπειά τους χρήζουν βελτίωσης και είναι σημαντικό να εξεταστούν με σφαιρικό τρόπο οι επιλογές για τον περιορισμό του φαινομένου. Επ' αυτού η ΕΟΚΕ επισημαίνει την πείρα ορισμένων χωρών όπως η Δανία και η Πορτογαλία, η λογιστική απεικόνιση των οποίων στον τομέα της γεωργίας είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις προδιαγραφές της Σύμβασης-πλαisiού των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος. Η ΕΟΚΕ τονίζει επίσης την περιπλοκότητα της καταγραφής των εκπομπών των ΧΓΑΧΓΔ και άρα δεν συμμερίζεται την κατηγορηματική θέση ότι ο συγκεκριμένος τομέας πρέπει να υπαχθεί στους στόχους της ΕΕ για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

4.3 Μολονότι προς το παρόν η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν προβλέπει την ένταξη των ΧΓΑΧΓΔ στις κλιματικές δεσμεύσεις της ΕΕ, παρουσιάζεται ως το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση μέσω της διαμόρφωσης πρόσφορου πλαisiού πολιτικής. Η ΕΟΚΕ με λύπη της διαπιστώνει το γεγονός ότι η πρόταση δεν αναφέρεται στη συνδυασμένη ικανότητα της δασοκομίας και της γεωργίας να υποκαθιστά τα ορυκτά καύσιμα και τις μη ανανεώσιμες ύλες με βιοκαύσιμα και βιομάζα. Θεωρούμε ότι αυτό πρέπει να συμβεί στα ακόλουθα στάδια και θα πρέπει να καλύπτει επίσης τη βιο-οικονομία και τις ενεργειακές διεργασίες που άπτονται των ΧΓΑΧΓΔ. Οι ΧΓΑΧΓΔ δεν πρέπει να αξιολογούνται μεμονωμένα, αλλά αντιθέτως πρέπει, υπό ένα ευρύτερο πρίσμα, να επιδιώκονται συνέργιες με ήδη υπάρχουσες πολιτικές ενωσιακής και εθνικής εμβέλειας. Συμπερασματικά, τα κράτη μέλη είναι τα πλέον αρμόδια για να αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται.

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 2012

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON